

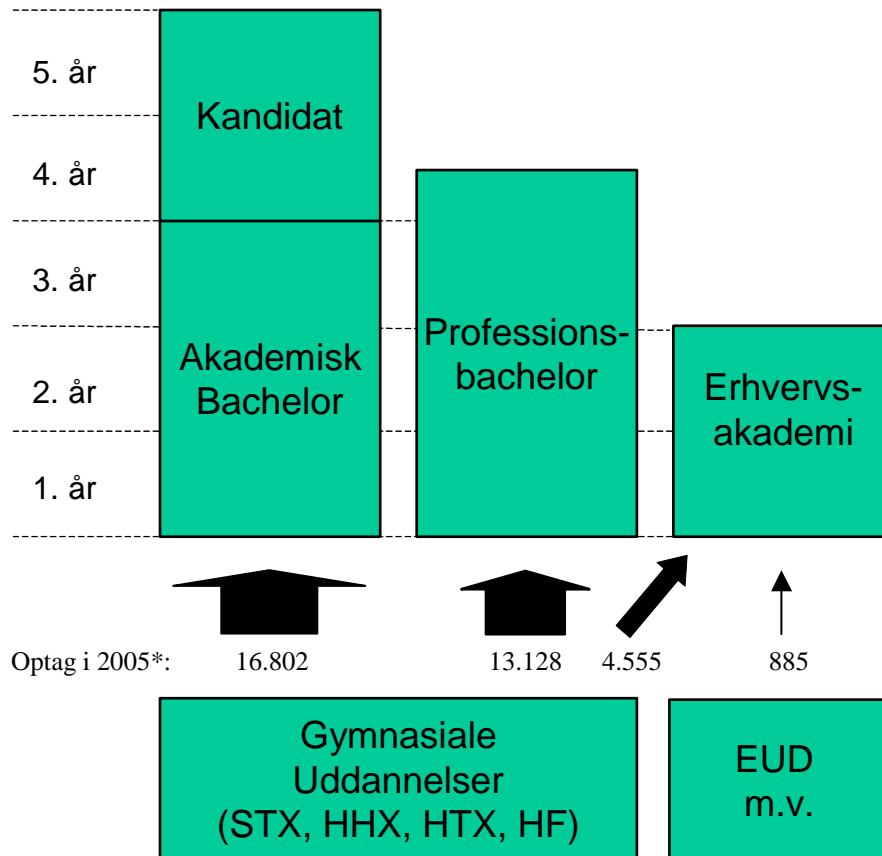
Bilag om de videregående uddannelser: Struktur og antal¹

Det danske videregående uddannelsessystem

Som det fremgår af figur 1, inddeles det danske videreuddannelsessystem i tre niveauer efter varighed:

- Erhvervsakademiuddannelser (korte videregående uddannelser – KVVU)
- Professionsbacheloruddannelser (mellemlange videregående uddannelser – MVU)
- Universitetsuddannelser (lange videregående uddannelser – LVU).

Figur 1. Det danske videregående uddannelsessystem

*Kilde: Den Koordinerede tilmelding. Hertil kommer optagede med andre adgangsgrundlag som f.eks. ansøgere, der opfylder alternative adgangskrav og ansøgere med udenlandske adgangsgivende eksamener.

De videregående uddannelser giver erhvervskompetence og bygger oven på en ungdomsuddannelse. De er teoretisk prægede uddannelser, hvoraf nogle har praktik indlagt i forløbet, hvilket særligt gælder professionsbacheloruddannelserne og i begrænset omfang erhvervsakademiuddannelserne.

I dag gennemfører ca. 45 pct. af en ungdomsårgang en videregående uddannelse, og andelen er stigende. Optaget af studerende på de videregående uddannelser i perioden 1995-2003 ses i tabel 1 nedenfor.

¹ Bilaget er udarbejdet af Sekretariatet for ministerudvalget for Danmark i den globale økonomi. Bilaget er sendt til Globaliseringsrådet som faktisk baggrund for rådets drøftelser. Globaliseringsrådet kan ikke tages til indtægt for bilaget.

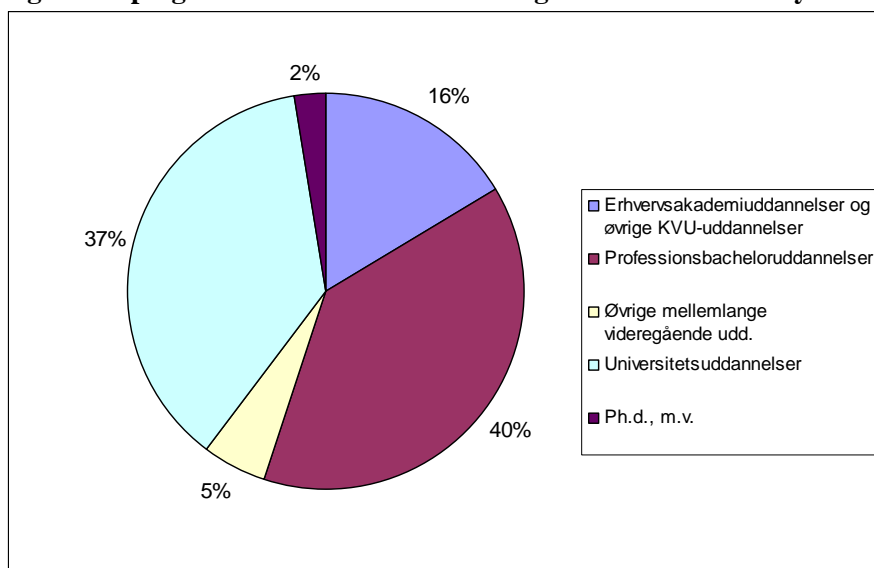
Tabel 1. Optaget af studerende i det videregående uddannelsessystem 1995-2003

	1995	2000	2002	2003
Erhvervsakademiuddannelser og øvrige KVV-uddannelser	8.206	11.401	8.889	7.996
Professionsbacheloruddannelser	16.194	18.957	19.243	18.785
Øvrige Mellemlange videregående uddannelser	2.062	2.218	2.304	2.537
Universitetsuddannelser	18.297	18.682	17.709	18.121
Ph.d., m.v.	1.231	1.195	1.055	1.204
Videregående uddannelse i alt	45.990	52.453	49.200	48.643

Kilde : Undervisningsministeriet – Elevtal fordelt på uddannelse, alder, køn og institution (1978-2003) - Elevtal, 1978 til 2003
http://www.uddannelsesstatistik.dk/pls/www_ndb/ndb

- 1) Der kan forekomme manglende eller forkerte indberetninger fra institutionerne.
- 2) Phd. tal er baseret på Videnskabsministeriets opgørelser
- 3) Universitetsuddannelser er baseret på KOT.

I figur 2 nedenfor illustreres fordelingen mellem de forskellige uddannelsesniveauer i det videregående uddannelsessystem ved optaget i 2003:

Figur 2. Optaget af studerende i det videregående uddannelsessystem 2003

Kilde : Undervisningsministeriet - Elevtal fordelt på uddannelse, alder, køn og institution (1978-2003) - Elevtal, 1978 til 2003
http://www.uddannelsesstatistik.dk/pls/www_ndb/ndb

- 1) Der kan forekomme manglende eller forkerte indberetninger fra institutionerne.
- 2) Phd. Tal er baseret på Videnskabsministeriets opgørelser
- 3) Universitetsuddannelser er baseret på KOT.

I denne tabel ses bestanden af studerende på de forskellige uddannelsesniveauer i perioden 1995-2003.

Tabel 2. Antal elever/studerende i det videregående uddannelsessystem 1995-2003

	1995	2000	2002	2003
Erhvervsakademiuddannelser og øvrige KVV-uddannelser	15.071	19.662	19.052	17.515
Professionsbacheloruddannelser	51.338	63.333	65.950	65.656
Øvrige Mellemlange videregående uddannelser	3.882	3.668	4.811	5.403
Universitetsuddannelser	91.165	105.386	109.387	108.885
Ph.d., m.v.	4.400	4.937	4.835	4.890
Videregående uddannelse i alt	165.856	196.986	204.035	202.349

Kilde : Undervisningsministeriet - Elevtal fordelt på uddannelse, alder, køn og institution (1978-2003) - Elevtal, 1978 til 2003
 1) Der kan forekomme manglende eller forkerte indberetninger fra institutionerne.

På de fleste videregående uddannelser er der frit optag. Det vil sige, at uddannelsesinstitutionerne selv fastlægger optagelsestallet ud fra fysisk kapacitet, kvalificerede lærerkræfter og beskæftigelsesforhold for de færdiguddannede. Adgangskravene til uddannelserne er centralt fastsatte. Adgang til en videregående uddannelse har typisk en elev med en adgangsgivende gymnasial eksamen. Personer med en erhvervsuddannelse har på visse vilkår også adgang til erhvervsakademiuddannelser og visse professionsbacheloruddannelser.

Erhvervsakademiuddannelser

De korte videregående uddannelser (erhvervsakademiuddannelser) er normalt af 2 års varighed² og blev oprettet i deres nuværende form i 2000. KVVU dækker det merkantile og det tekniske område, herunder de korte it-uddannelser. KVVU-uddannelserne indeholder et grunduddannelsesforløb, et specialiseringsforløb samt mulighed for virksomhedsophold. Der er ikke obligatorisk praktik på KVVU-uddannelserne.

De korte videregående uddannelser skal give dimittenderne erhvervsmæssige kompetencer som gør dem i stand til at løse komplekse, praktiske og erhvervsnære opgaver på et analytisk grundlag. Uddannelserne er rettet mod direkte beskæftigelse, men kan og skal samtidig være grundlag for efter- og videreuddannelse.

Nogle KVVU-uddannelser (f.eks. datamatiker) giver merit til lange videregående uddannelser (f.eks. datalogi), og et par KVVU-uddannelser (kort- og landmålingstekniker samt byggetekniker) er indbygget som afstigningsmulighed efter 2 år fra en MVU-uddannelse (byggningskonstruktør).

Med reformen af erhvervsakademiuddannelserne i 2000 (KVVU-reformen) blev 75 uddannelser samlet til 15 nye uddannelser, der alle giver ret til at bruge betegnelsen AK (akademiuddannet) efter uddannelses titlen. Siden 2000 er der oprettet yderligere 3 KVVU-uddannelser.

Et særligt kendetegn ved de korte videregående uddannelser er den dobbelte adgangsvej. Det betyder, at både personer med gymnasial baggrund og personer med erhvervsfaglig baggrund har adgang til uddannelserne³. Der kan være krav om supplerende til bestemte niveauer i typisk matematik og engelsk, når det skønnes relevant i forhold til en given uddannelse.

Som eksempler på korte videregående uddannelser kan nævnes: Finansøkonom og markedsføringsøkonom (merkantile uddannelser), datamatiker og multimediedesigner (it-uddannelser) samt laborant, installatør og proces teknolog (tekniske uddannelser).

Professionsbacheloruddannelser

Uddannelserne varer 3½ eller 4 år og er rettet mod professioner, erhvervsområder eller arbejdsfelter. Mange MVU-uddannelser ligger inden for det pædagogiske område, det social- og sundhedsfaglige område og det tekniske område. Uddannelserne indeholder et obligatorisk praktikforløb på ½-1½ år, hvor praktikken indgår i vekselvirkning med den teoretiske del af uddannelsen. Uddannelsernes særkende er netop kombinationen af faglige og praktiske erfaringsbaserede kompetencer.

I 2003 blev de tidligere mellemlange videregående uddannelser reformeret og omdannet til professionsbacheloruddannelser. Få mellemlange videregående uddannelser blev ikke omfattet af reformen (bl.a. byggningskonstruktør).

Omdannelsen fra mellemlange videregående uddannelser til professionsbacheloruddannelser betød bl.a., at undervisningen nu baseres på forskningstilknytning samt egne forsøgs- og udviklingsarbejder, og at uddannelserne og undervisningen er tæt knyttet til professionen. Uddannelserne skal desuden kunne skabe

---

² Undtaget er dog teknisk manager offshore (3 årsværk) og datamatiker (2 1/4 årsværk).

³ Undtaget er uddannelsen til installatør, hvor der ikke er adgang for studerende der udelukkende har gymnasial baggrund.

forudsætninger for videreuddannelse, herunder gennem diplomuddannelser, masteruddannelser og særlige kandidatuddannelser.

Adgangskravet til professionsbacheloruddannelserne er oftest en gymnasial uddannelse (eller dele heraf), men også visse erhvervsuddannelser (EUD) giver adgang. F.eks. giver en bestået social- og sundhedsuddannelse (SOSU) adgang til visse sundhedsfaglige professionsbacheloruddannelser.

Som eksempler på professionsuddannelser kan nævnes: Socialrådgiver, sygeplejerske og fysioterapeut (social- og sundhedsområdet), lærer og pædagog (det pædagogiske område) samt diplomingeniør og radiograf (det tekniske område).

Universitetsuddannelser

Universitetsuddannelser opdeles i to selvstændige uddannelsesforløb: 1) Et afrundet 3-årigt bachelor-forløb, som giver erhvervskompetence og 2) et afrundet kandidatuddannelsesforløb typisk af 2 års varighed, som forudsætter en relevant akademisk bacheloruddannelse. Kandidatuddannelserne kan føre videre til forskeruddannelsen ph.d., som er et 3-årigt selvstændigt forløb.

De forskningsbaserede bacheloruddannelser udbydes af universiteterne. Adgangskravet til bacheloruddannelserne er normalt en gymnasial uddannelse med specifikke fagkrav (og evt. karakterkrav) som til de øvrige videregående uddannelser.

Kandidatuddannelserne er normalt af 2 års varighed efter en bacheloruddannelse – dvs. samlet 5 år. Kandidatuddannelserne består af uddannelser inden for følgende områder: humaniora, pædagogik, teknik, samfundsvidenskab, naturvidenskab, sundheds-, veterinær- og landbrugsvidenskab m.fl. Som eksempler på kandidatuddannelser kan fx nævnes: jura, civilingeniør, datalog, arkitekt, læge, psykolog.

Som overbygning til kandidatuddannelsen findes forskeruddannelsen, der afsluttes med en ph.d.-grad. Uddannelsen er normeret til 3 år. Adgangskravet er normalt en kandidatuddannelse, men der er også mulighed for at blive indskrevet, før man har opnået kandidatuddannelsen. Institutionerne skal i dette tilfælde sikre, at den ph.d.-studerende får mulighed for at tage en kandidatgrad i løbet af forskeruddannelsen. Ph.d. består af uddannelser inden for følgende områder: samfundsvidenskab, humaniora, pædagogik, teknik, naturvidenskab, sundheds-, veterinær- og landbrugsvidenskab.

For eventuelle faktuelle spørgsmål: Kontorchef Helle Otte, Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling, telefon 33929082.